

(1) Το Έλλειμμα του ΙΚΑ

Το συνολικό λειτουργικό έλλειμμα του ΙΚΑ που προϋπολογίστηκε για το 1986 είναι 26,7 δισ. δραχ., ποσό που περιλάμβανε εξοικονομήσεις της τάξης των 18 δισ. δραχ. Μαζί με τις ανάγκες αποπληρωμής τοκοχρεωλυσίων προβλέφθηκε από τη Γ.Γ.ΔΕΚΟ ένας στόχος δανεισμού 75,7 δισ. δραχ. Μετά τις τελευταίες εκτιμήσεις των δανειακών αναγκών του ΙΚΑ, ο στόχος αυτός προβλέπεται να ξεπεραστεί σημαντικά και να φθάσει τα 100 δισ. δραχ.

Το λειτουργικό έλλειμμα του ΙΚΑ οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά στον κλάδο κύριας σύνταξης, του οποίου το έλλειμμα προϋπολογίστηκε για το 1986 σε 79,7 δισ. δραχ. δηλ. 1,5% του ΑΕΠ. Το έλλειμμα αυτό δεν δείχνει καμμία τάση για μείωση ως το 1990. Αντίθετα, προβλέπεται να ξεπεράσει σύντομα τα 2% του ΑΕΠ, ενώ για το 1987 μόνο θα κυμανθεί μεταξύ 100 και 110 δισ. δραχ. Συμπερασματικά, η εξυγίανση των οικονομικών του Ιδρύματος προϋποθέτει πρώτιστα μια ριζική επέμβαση στα οικονομικά του κλάδου κύριας σύνταξης.

(2) Κοινωνικός πόρος για το ΙΚΑ

Το έλλειμμα του κλάδου κύριας σύνταξης οφείλεται στη σταδιακή μετατροπή του Ιδρύματος από σύστημα κοινωνικής ασφάλισης σε σύστημα με πολλά χαρακτηριστικά κοινωνικής πρόνοιας. Η λύση που προτείνεται αναγνωρίζει αυτήν την εξέλιξη, θεσπίζοντας μια σημαντική συνδρομή του Κράτους στο κόστος των συντάξεων. Δεδομένου ότι το πρόβλημα είναι μακροπρόθεσμης υφής, αλλά και για να γίνει πιο αντικειμενική η διαδικασία καθορισμού του συνολικού ποσού, προτείνεται ο κοινωνικός πόρος να πάρει την μορφή ενός ποσού που θα διατηρείται διαχρονικά σταθερό σε πραγματικούς όρους ανά συνταξιούχο. Αυτός

ο διακανονισμός έχει επίσης το πλεονέκτημα να εξισώσει την κατάσταση μεταξύ του ΙΚΑ και άλλων μεγάλων ταμείων (ΤΕΒΕ, ΤΑΕ) που λαμβάνουν κοιν. πόρους άνω των 9000 δραχ. ανά σύνταξη, καθώς και του ΟΓΑ.

Ένας νέος κοινωνικός πόρος 7000 δραχ. ανά συνταξιούχο κατά μήνα θα αποδώσει στο Ίδρυμα το 1987 περίπου 50 δισ. δραχ., ποσό που θα αντιπροσωπεύει γύρω στο 20% των συνολικών δαπανών για συντάξεις. Αυτή η κρατική συνδρομή, αν και δεν θα λύσει εξολοκλήρου το οικονομικό πρόβλημα του οργανισμού, θα συμβάλει σημαντικά στη μακροχρόνια αντιμετώπισή του. Επισημαίνεται ότι το ΙΚΑ ήδη έχει μια κρατική επιχορήγηση 6,7 δισ.δραχ. που αντιστοιχεί σε 1000 δραχ. περίπου ανά συνταξιούχο κατά μήνα.

Ο κοινωνικός πόρος πρέπει να στηριχθεί σε νέα δημοσιονομικά έσοδα. Η οικονομικά υγιέστερη χρηματοδοτική πηγή είναι ένας γενικός έμμεσος φόρος, όπως ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ). Η επιβάρυνση του φόρου θα είναι κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες, πράγμα που συνεπάγεται αύξηση του τιμάριθμου τουλάχιστον κατά 1,2%. Η επιβάρυνση αυτή δεν θα περάσει στις εξαγωγές, ενώ θα συμβάλει σημαντικά στη μείωση του συνολικού ελλείμματος του δημόσιου τομέα, που αποτελεί σημαντικό στόχο της κυβερνητικής πολιτικής.

(3) Θεσμική Εξυγίανση και Εθνική Σύνταξη

Όπως προαναφέρθηκε, ο κοινωνικός πόρος δεν θα λύσει το σύνολο του οικονομικού προβλήματος του ΙΚΑ. Παράλληλα, η επικείμενη γήρανση του πληθυσμού θα επιδεινώσει τα οικονομικά της κοινωνικής ασφάλισης, ιδιαίτερα μετά το 1990. Επομένως, είναι απαραίτητο να ληφθούν μέτρα θεσμικής εξυγίανσης του συνολικού συστήματος, όπως αναλύονται στην πρόταση του Υπουργείου Πρόνοιας και Κοιν. Ασφαλίσεων. Το ΥΠΕΘΟ είναι σύμφωνο με τα μέτρα αυτά.

Παράλληλα, το ΙΚΑ πρέπει να αυξήσει την αποτελεσματικότητά διαχείρισής του, συνεχίζοντας τις προσπάθειες για μηχανογράφηση των υπηρεσιών του, βελτίωση του συστήματος προμηθειών, απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών του και αποκέντρωση δραστηριοτήτων.

Η υφιστάμενη στενότητα χρηματοοικονομικών πόρων δεν αφήνει περιθώρια για πρόσθετες παροχές, με τη μορφή μιας καθολικής Εθνικής Σύνταξης, κατά την περίοδο εφαρμογής του προγράμματος σταθεροποίησης της οικονομίας. Όμως, ο κοινωνικός πόρος που θεσπίζεται για το ΙΚΑ, επεκτείνοντας την κρατική συμμετοχή στη χρηματοδότηση των συντάξεων, αποτελεί ένα πρώτο σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της Εθνικής Σύνταξης.

Αθήνα, 28 Ιουλίου 1986